

SISÄILMAAN LIITETTY OIREILU JA LÄÄKÄRISSÄKÄYNNIT SUOMESSA

Juha Pekkanen^{1,2}, Janne Viertävä², Katja
Borodulin², Pekka Jousilahti², Tiina Laatikainen²

¹ Kansanterveystieteen osasto, Helsingin
Yliopisto

² Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sidonnaisuudet / Juha Pekkanen

- LKT, prof
- Tutkimus ja kehitysrahoitus sisäilmahankkeisiin
  - Suomen Akatemia, EU, säätiöt, STM
  - Ei kaupallisilta tahoilta
- Luentopalkkiot ja luottamustoiminta
  - Julkishallinto (ministeriöt, THL, jne)
- Ei kaupallisia intressejä

Taustaa

- 10/2018 julkaistiin 10-vuotinen Kansallinen sisäilma ja terveys –ohjelma
  - päätavoitteena vähentää sisäympäristöön liitettyä oireilua ja lisätä tyytyväisyyttä sisäympäristöön
  - Tukee hallituksen Terveet tilat 2028 –ohjelmaa
- Sisäympäristöön liitetyn oireilun yleisyyttä ja siihen liittyviä tekijöitä ei ole aiemmin selvitetty koko Suomen aikuisväestöä edustavassa otoksessa

FinTerveys2017 tutkimus

- Manner-Suomea edustava satunnaisotantaa
- Tämä analyysi: 25-64 -vuotiaat, osallistumisprosentti 57%
- Kyselyn lisäksi kaikki kutsuttiin tutkimuskäynnille
- Kolmella kysymyksellä selvitettiin
  - 1) onko vastaaja koskaan saanut oireita kotinsa
  - 2) tai työpaikkansa sisäilmasta
  - 3) onko hän käynyt lääkärissä pääasiassa sisäilmasta johtuvien oireiden tai sairastelun takia
    - Vastausvaihtoehdot olivat ei, kyllä (viimeisen 12 kuukauden aikana), ja kyllä (yli 12 kuukautta sitten)
- Analyysit: ristiintaulukointi ja logistinen regressio

FinTerveys2017 raportti (2018): Sisäilmaan liitetyn oireilun yleisyys (%) 12 viime kuukauden aikana

	30–64	65+	30+ ¹
Työpaikalla			
Miehet	11,3	1,2	8,3
Naiset	21,1	0,8	15,0
p ²			< 0,001
Kotona			
Miehet	3,9	3,1	3,7
Naiset	5,9	6,5	6,1
p ³			0,016

Suomen tasolla tämä vastaa noin
400 000 alle 65-vuotiasta henkilöä

Sisäilmaan liitetyn oireilun ja lääkärissä käynnin yleisyys (%), 25-64 vuotiaat

	Miehet (n=1495) %	Naiset (n=1855) %
Työpaikalla, viim 12 kk	11,1	22,5
Työpaikalla, vain aiemmin	7,2	11,4
Kotona, viim 12 kk	3,8	5,5
Kotona, vain aiemmin	2,1	4,3
Työpaikalla tai kotona, koskaan	21,0	37,0
Lääkärissä sisäilman takia, viim 12 kk	1,2	4,6
Lääkärissä sisäilman takia, vain aiemmin	3,7	7,4

Työpaikalla ja kotona oireilevat viim 12 kk aikana: terveydentila

	Työpaikalla		Kotona	
	Ei oireita	Oireita	Ei oireita	Oireita
	%	%	%	%
Yli 55 vuotiaita	25	25	30	30
Miehiä	50	28	45	36
Talouden kokonaistulot alle 35 ke	18	20	27	39
Erittäin tyytyväisiä terveyteensä	24	15	21	3
Pitkäaikainen sairaus tai muu	35	52	43	64
Astma todettu	9	16	11	22
Allergisia nenäoireita	30	55	33	56
alakuloinen tai masentunut	16	23	19	44

'Työpaikalla' analyysissä mukana vain palkkatyössä tai yrittäjinä toimivat.

N=2456–2485.

'Kotona' analyysien N=3313–3365.

Lääkärikäynnit ja toimintakyky

	Työpaikalla		Kotona	
	Ei oireita	Oireita	Ei oireita	Oireita
	%	%	%	%
lääkärillä sisäilman takia viim 12 kk	1	14	3	12
yli 3 käyntiä lääkärillä (eri syistä)	19	34	22	39
luottaa täysin julkisiin terveystalouksiin	16	12	17	11
Erittäin tyytyväisiä kykyyn selviytyä päivittäisistä toiminnoista	51	48	47	29
Ei pysty vaikeuksitta levähtämättä kävelemään noin 500 m	3	3	5	13
Ei pysty juoksemaan 100 m vaikeuksitta	14	22	20	37

'Työpaikalla' analyyseissa mukana vain palkkatyössä tai yrittäjinä toimivat.

N=2456–2485.

'Kotona' analyyseiden N=3313–3365.

FinTerveys2017 – hyvät ja huonot puolet

- kansallisesti edustava otos
- Aika hyvä vastausprosentti (57%)
- Koska ei sisäilmatutkimus, tutkimukseen osallistuneet tuskin valikoituivat sisäilmaoireilun perusteella
- mahdollistaa poikkeuksellisen vertailun työpaikalla ja kotona oireita kokevien välillä
- sisältää laajasti tietoa vastaajien terveydestä ja muista tekijöistä
- **siitä puuttuu tarkemmat sisäilmaoireilua ja sisäilman laatua kuvaavat mittarit**

Johtopäätökset

- Sisäilmaan liitetty oireilu yleistä Suomessa
- Naisilla enemmän oireita
- Työpaikoilla enemmän oireita kuin kotona
- Koskaan oireita saaneista jopa 2/3 raportoi oireita myös viimeisen vuoden aikana
- Kotona oireilu liittyi työpaikalla oireilua voimakkaammin seuraaviin:
  - Matala tulotaso
  - Tyytymättömyys terveyteen, masentuneisuus
  - Huono toimintakyky
- Kotona oireilevien huono tilanne on huolestuttava ja
  - vaatisi lisäselvityksiä

